

Новації в законодавстві

ЩОДО ПОВНОВАЖЕНЬ ВИЩОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ КОМІСІЇ НОТАРІАТУ

М. С. Гавриш

головний спеціаліст відділу методично-правового забезпечення Управління нотаріату та фінансового моніторингу юридичних послуг Департаменту нотаріату, банкрутства та функціонування центрального засвідчувального органу Міністерство юстиції України

З метою подальшого реформування нотаріату України як інституту захисту прав громадян та юридичних осіб у 2010 р. Міністерством юстиції України було ініційовано внесення змін до ст. 10 Закону України «Про нотаріат» в частині розширення функцій та повноважень Вищої кваліфікаційної комісії нотаріату при Міністерстві юстиції України та подано на розгляд Кабінету Міністрів України відповідний проект закону.

Вказаним законопроектом, зокрема, запропоновано передати функцію кваліфікаційних комісій нотаріату, утворених при головних управліннях юстиції, щодо допуску громадян до нотаріальної діяльності Вищій кваліфікаційній комісії нотаріату при Міністерстві юстиції України.

Згідно з цим законопроектом, за Вищою кваліфікаційною комісією нотаріату закріплено такі повноваження:

розгляд питання і прийняття рішення про допуск до складання кваліфікаційного іспиту на право на заняття нотаріальною діяльністю;

прийняття рішення про видачу Міністерством свідцтва про право на заняття нотаріальною діяльністю;

проведення кваліфікаційного іспиту для осіб, приватна нотаріальна діяль-

ність яких протягом трьох років після отримання свідоцтва про право на заняття нотаріальною діяльністю не здійснювалась, і особа не працювала нотаріусом, консультантом державної нотаріальної контори чи помічником (консультантом) приватного нотаріуса, не була посадовою особою, що здійснює керівництво та контроль за діяльністю нотаріату;

розгляд питання та прийняття рішення про анулювання свідоцтва про право на заняття нотаріальною діяльністю.

Метою законопроекту було вдосконалення механізму допуску громадян до нотаріальної діяльності, зокрема, шляхом чіткого визначення на законодавчому рівні пов'язаних з допуском процедур, а також посилення вимог до рівня кваліфікації осіб, що мають намір займатися нотаріальною діяльністю.

21 квітня 2011 року Верховною Радою України прийнято Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про нотаріат», який вводиться в дію з 1 січня 2012 р.

У зв'язку з прийняттям цього Закону Міністерством юстиції розроблено низку нормативних актів, що регулюють питання порядку проходження стажування особами, які мають намір займатися нотаріальною діяльністю; процес складення кваліфікаційного іспиту особами, які пройшли стажування, а також порядок вирішення питання про анулювання свідоцтва про право на заняття нотаріальною діяльністю.

Так, 7 липня 2011 року за № 1812/5 Міністерством юстиції видано наказ «Про затвердження Програми стажування громадян України в Державних нотаріальних конторах або у приватних нотаріусів», яким встановлено порядок проходження стажування в державних нотаріальних конторах або у приватних нотаріусів громадянами України, які мають намір займатися нотаріальною діяльніс-

тю. Цим наказом визначено повноваження особи, яка є стажистом нотаріуса, закріплено її права та обов'язки як стажиста, а також затверджено перелік питань для вивчення під час стажування.

Наказом Міністерства юстиції від 28 липня 2011 року № 1904/5 затверджено Порядок внесення Головним управлінням юстиції Міністерства юстиції України в Автономній Республіці Крим, головними управліннями юстиції в областях, м. Києві та Севастополі подання про анулювання свідоцтва про право на заняття нотаріальною діяльністю та його розгляд Вищою кваліфікаційною комісією нотаріату, яким удосконалено процедуру анулювання свідоцтва про право на заняття нотаріальною діяльністю, починаючи з порядку підготовки та направлення головними управліннями юстиції подання про анулювання свідоцтва про право на заняття нотаріальною діяльністю, та закінчуючи порядком розгляду цього подання Вищою кваліфікаційною комісією нотаріату.

28 липня 2011 року за № 1905/5 Мін'юстом також видано наказ «Про затвердження Порядку допуску до складання кваліфікаційного іспиту осіб, які пройшли стажування в державній нотаріальній конторі або в приватного нотаріуса, та проведення кваліфікаційного іспиту Вищою кваліфікаційною комісією нотаріату». Цим наказом визначено процес складення кваліфікаційного іспиту щодо допуску до нотаріальної діяльності та порядок проведення такого іспиту Вищою кваліфікаційною комісією нотаріату. Основною новелою цього наказу є зміна порядку складання кваліфікаційного іспиту. Так, на відміну від діючого порядку складання кваліфікаційного іспиту, що передбачає складання іспиту шляхом виконання тестових завдань, вирішення задачі та виконання практичного завдання, кваліфікаційний іспит у Вищій квалі-

фікаційній комісії нотаріату здійснюватиметься за екзаменаційними білетами, до кожного з яких будуть входити три теоретичні питання, задача, а також завдання щодо складання проекту нотаріального документа. Зменшено також час, який відводиться на виконання екзаменаційної роботи, з чотирьох годин до трьох. Крім того, передбачена можливість проведення з особою, яка складала кваліфікаційний іспит, додаткової співбесіди.

На сьогодні Міністерством юстиції також розроблено проект постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про Вищу кваліфікаційну комісію нотаріату», який подано на розгляд до Кабінету Міністрів України.

Вважаємо, що подальша реалізація положень Закону України «Про внесення

змін до Закону України «Про нотаріат» від 21 квітня 2011 р., а також виданих Міністерством юстиції у зв'язку з його прийняттям підзаконних нормативно – правових актів дозволить забезпечити допуск до заняття нотаріальною діяльністю найбільш підготовлених осіб, які мають намір займатися нотаріальною діяльністю, що в свою чергу сприятиме покращенню доступу громадян до нотаріальних послуг та поліпшенню якості цих послуг. У свою чергу надання Вищої кваліфікаційній комісії нотаріату повноважень по розгляду питань про анулювання свідоцтва про право на заняття нотаріальною діяльністю забезпечить посилення контролю за діяльністю нотаріусів по запобіганню порушень при здійсненні ними своїх професійних обов'язків.